GAZETA KRAKOWSKA

Nro 3.

z KRAKOWA DNIA 11 STYCZNIA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 3 Stycznia.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król postanowieniem z dnia 14 Grudnia r. z. nayłaskawiey mianować raczył JP. Adama Zubolewicza, Inspektora Jeneralnego przy Swym Uniwersytecie w Warszawie, Wizytatorem Jeneralnym Instytutów naukowych w Królestwie Polskiem.

Postanowieniem tegoż daty, JP. Antoni Nowicki, Kommissarz Dyrekcyi Jeneralney Poczt, mianowany został Referendarzem Stanu Nadzwyczaynym.

W. Magier członek Królewskiego Towarzystwa Przyiacioł Nauk, ogłosił: iż obciążony wiekiem i złożony chorobą, zakończył, z dniem ostatnim zeszłego roku, 25letnie dostrzeżenia swoie meteorologiczne. Należy się wdzięczność publiczna temu mężowi, za iego wytrwałość, za staranną i bezinteressowaną usilność, z iaką, przez ćwierć wieku, w tym przedmiocie pracował. Tylko zamiłowanie nauki, i szczera chęć stania się użytecznym Towarzystwu, były mu bodźcem w iego pracy, którey mozolność i zasługę znawcy ocenić potrafią.

Dostrzeżenia meteorologiczne, zbierane są teraz w Obserwatoryum Warszawskiem trzy razy dziennie, to iest rano, w południe i wieczór.

Z Petersburga d. 3 Grudnia D. K.
(Z Gazety Senackiey.)

Przez Naywyższy Ukaz J. C. Mości do Rady Państwa pod dniem 26 Października, w Petersburgu datowany, Radca Tayny Willamow, otrzymał rozkaz zasiadania w Radzie Państwa.

Przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu, dane w Petersburgu:

Dnia 9go Listopada. Będący w Georgii przy tamecznym Gubernatorze Cywilnym Sekretarzem, Radca Dworu Alexander Tulpin, za zostawanie w tamecznym kraiu w służbie przeszło cztery lata, stosownie do podanego od Rządzącego Senatu przełożenia, mianowany Radcą Kollegialnym.

Dnia 16 Listopada. Członek expedycyi budowania Kremla i rzemieślniczych robot Orużeyney Pałaty, Senator, Radca Tayny, Xiążę Cycyanow, na własną prośbę, dla słabości zdrowia, nayłaskawiey uwolniony zupełnie ze służby, z przeznaczeniem z naymiłościwszych względów za 50 lat odznaczaiącey się służby, zamienić mu w pensyią do-

żywotnią pobieraną płacę roczną i utrzymanie, czyniące razem 8700 rubli na rok, z Podskarbstwa Państwa.

Prezydent tuteyszego miasta, Rądca Dworu i Kawaler Kusow, wypełniaiąc życzenia zgromadzenia kupieckiego tuteyszey stolicy, zawsze odznaczaiącego się poświęceniem się bez granic dla Tronu i gorliwością o dobro powszechne, wyiednał przez Woiennego Jenerała Gubernatora pozwolenie, na odprawienie żałobnego nabożeństwa nad grobem w Bogu spoczywaiącey Cesarzowey Maryi Fedorowny. Dnia 25 Listopada w Soborze SS. Piotra i Pawła odprawiło się to nabożeństwo w obecności zgromadzenia więcey 600 osób stanu kupieckiego, mieyskiego i rzemieślniczego, przy niezliczonem zebraniu się osób różnych stanów. Łzy żalu i wdzięczności zraszały lica modlących się o pokóy duszy, która w ziemskim zawodzie była źródłem dobroci i miłosierdzia. Przy tem kupcy złożyli w darze srebrną wyzłacaną tacę, dla użycia w czasie odprawiania nabożeństwa przy poświęconym grobie, w którym spoczywaią ziemne szczątki Tey, którey dzieła dobre zachowane będą wiecznie w sercach Rossyian.

Dnia 28go Listopada umarł tu Lekarz Dworu J. C. Mości Radca Stanu i Kawaler Karol Jakowlewicz Miller, w 48 roku życia swego, po długiey chorobie.

Z *Odessy d.* 6 *Grudnia D. K.*
(Z Dziennika Odeskiego.)

W skutek Ukazu N. Cesarza Jmci, liniia kwarantanny, znayduiąca się nad Dniestrem, została przeniesiona dnia 30 z. m. nad Prut. Srodek ten, przywracaiąc związki Bessarabii z Guberniią Chersońską, pociągnie za sobą nayszczęśliwsze skutki dla handlu wewnętrznego.

Od ostatniey Srody nastąpiła iuż u nas chłodna pora. Ciepłomierz Reaumura pokazuie 8 stopni zimna. Potrzeba było spodziewać się tak silnego zimna, ponieważ iuż dawno nastąpiła zima w Multanach i Wołoszczyznie, które więcey są położone ku południowi niż Odessa. Dnia 20 z. m. spadł pierwszy raz śnieg tego roku.

Tatarskie Wesele.

Już po kilka razy mówiliśmy w Dzienniku naszym o hoynem uposażeniu od natury Krymu, czas abyśmy namienili cokolwiek o mieszkańcach tego połwyspu. — Ninieyszy artykuł może dać poznać obyczaie i wystawić obraz życia tamecznych Tatarów. Przyiemną iest nam otucha, że czytelnicy tę naszę usprawiedliwiaią staranność. Nie tylko usiłowania narodu dążącego do wysokiego stopnia cywilizacyi są przedmiotem uwag dla rozumu, pomiiaiąc takową dążność, my zastanowiemy się nad zwyczaiami pokoleń pół dzikich ludów. Wszystko, co ma związek z ludzkością, iest dla nas szczególnieyszym powabem.

Przygotowania do wesela ciągną się długo, czasem lat kilka. Swat porozumiewa się z początku z bliskiemi krewnemi panny, którzy biorą na siebie obowiązek dowiedzieć się o iey myśli w tey mierze. Jeśli takowe korzystne są dla pana młodego, wtedy swat idzie mówić z matką, a drużbowie starsi radzą się z oycem. Ci drużbowie nazywaią się Kuda. Jeśli oyciec ma zamiar zezwolić na wydanie za mąż córki, natenczas posłowię bywaią przyięci z dystynkcyią i przygotowuią dla nich obiad. Przeciwnie zaś, przyymuią ich oboiętnie i odprawiaią ze czczym żołądkiem. Potrzeba wiedzieć, iż ieśli panna ma starszego brata, więc takowy bywa znamienitą osobą podczas układów ze

swatami. Jego oświadczenie, prawie zawsze niweczy zamierzone swaty; lecz ieśli panna przystała bez iego zezwolenia, tedy on nie ma udziału do darów ani rozrywek. Przedstawia człowieka obrażonego, który gniewa się nie żartem. Swatowie umawiaią się: wiele pieniędzy, wiele lnu, nici złotych i srebrnych, złotey materyi, powinien posłać pan młody swoiey narzeczoney; oni umawiaią się także, iakie ma bydź to wszystko, oznaczaią szerokość i gatunek pasa srebrnego lub złotego, ilość naramienników cymbarów (trzechaszynowa chustka, wisząca od głowy do stóp), maramy, czyli powłóczek na poduszki, których końce powinny bydź złotem wyszywane, feredgę (wierzchni kaftan), szal Stambulski, suknie i t. d. Co się dotycze naczynia miedzianego pobielanego, tedy pan młody powinien umówioną ilość posłać pannie lub zapłacić po cenie pieniądzmi. Wielu podróżników mówiłe, że Tatarzy swoie córki sprzedaią; iestto bezwstydne kłamstwo. Wszystkie podarunki przed swataniem przeznaczone są iedynie na gospodarstwo młodego małżeństwa.

Skoro ustne umowy nastąpiły, pan młody posyła swoiey narzeczoney, na wielkim miedzianym półmisku, różne suche owoce, figi, daktele, perfumy, gwoździki i cekiny dla ubrania głowy. Rodzice ostatniey kładą na półmisek wielki pirog z roztoczonego ciasta, nazwany: Bakława, którego przygotowanie odbywa się z niezwyczayną powagą; na wierzchu bakławy kładą koszulę, szarawary, chustkę czyli wyszywane płótno, wyszywany pas i kapczuch na tytuń.

Pan młody według stanu swoiego posyła czasami niewielkie podarunki oprócz rzeczy umówionych. Po dopełnieniu wszystkich swoich zobowiązań, szle on znowu swatów do oyca narzeczoney, aby się dowiedzieli, kiedy będzie wesele; ten naznacza dzień; gdy ten czas nadeydzie, pan młody posyła znowu swatów dla dowiedzenia się, czyli gotowe są narzeczoney szaty, czyli nie ma ieszcze iakich trudności? Jeśli wszystko gotowe, natenczas powinien posłać: woły, owoce, beczułkę miodu 40 do 60 funtów, krupiastey mąki i masła na stół, wody różaney i cukru na sorbet, i naiąć powinien wołów i koni dla gości ze wsi sąsiednich. Wtenczas poczyna się wesele tak w domu oyca narzeczoney, iako też w domu oyca pana młodego.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Z Paryża d. 26 Grudnia.

Onegday pracował Król z Ministrem spraw zagranicznych, potem prezydował w radzie Ministrów.

Xiężna Berry przedsięwziąść ma podróż do Neapolu. Syn zaś iey Xżę Bordeaux, w towarzystwie Xcia Damas i kilku urzędników swego domu, tudzież siostra iego *Mademoiselle de France*, w towarzystwie swey Ochmistrzyni Xiężny Gontaut, odwiedzili mennicę Królewską. Przy wysiądzeniu z powozu przyięli Ich Królewskie Mości Par Hr. Sussy, dyrektor mennicy i kommissarze tegoż urzędu, i oprowadzili po wszystkich warsztatach. Raczyli nawet przyiąć wybite na ich obecność złote i srebrne medale, na które sami ziarka metalów do prassy włożyli. Bogaty zbiór Francuzkich i zagranicznych monet zdawał się ściągać uwagę dzieci Królewskich i urzędnicy mennicy nie mogą dosyć wychwalić ich uprzeymości i rozsądku.

Xiężna Berry posłała młodemu Klawikorciście Wörlitzer, który dał się słyszeć niedawno na koncercie u Delfinowey, dyiamentowy pierścień, i przyrzekła zaszczycić obecnością swoią koncert dać się maiący w teatrze młodego Lista.

Minister publicznego oświecenia P. Vatismenil wyznaczył kommissyią do rozpoznania tak we Francyi, iako też zagranicą drukowanych elementarnych xiążek, ażeby mogły bydź początkowym szkołom do użycia zalecone. Wyznaczył oprócz tego fundusz na nagrody za wypracowanie naylepszych w tym rodzaiu brakuiących dzieł. Do członków powyższey kommissyi należą: Dyrektor jeneralny nauk Duchayla, P. Cuvier i X. Guillon, Inspektorowie Uniwersytetu Paryzkiego, P. Bertaux, były nauczyciel rycerskiey szkoły w Clermont, P. Jomard, członek towarzystwa do nauk elementarnych, i P. Laurent de Jussieu, autor wielu xiążek dla dzieci i Redaktor pisma dla dzieci *le bon Genie*.

Akademiia umieiętności obrała dnia 22 b. m. Professora Link w Berlinie korrespondującym swem członkiem.

P. Amad. Thierry, autor historyi Gallow i brat autora historyi o zdobyciu Anglii przez Normanów, otworzył w wydziale filoficznym w Besanson kurs historyi.

Kassa oszczędności z powodu zdrożenia chleba podwyższyła składki o 4 od sta.

Pomiędzy składkami na fundusz dla ustania żebractwa, które do tey chwili do 200,000 Fr. wynoszą, postrzegać się daie z ukontentowaniem, że przekupki i wyrobnicy do 2709 Fr. złożyli. Nawet departamenta przykładaią się do tego dobroczynnego celu: i tak niedawno właściciel w Walenciennie, P. Grumelier przysłał 500 Fr.

Pływaiący most na Sekwanie pod placem Greve został iuż ukończony i dnia 22 otworzony, po podwóynem doświadczeniu wytrzymałości iego budowy.

Podług rozporządzenia Ministra woiennego przez Króla zatwierdzonego, liczba 72 poddywizyy woyskowych, które na 21 dywizyy podzielonych było, zmnieyszone zostały na 46, przez co oszczędzi rząd żołd użytych do nich 26 Jenerałów majorów. Mocą drugiego rozporządzenia Królewskiego Jenerałowie posiadaiący cywilne urzędy i pobieraiący za nie płacę, nie maią drugiey iako woyskowi pobierać.

Fregata Kometa wiezie Konsula Francuzkiego z 2ma sekretarzami do Malty. Fregata Konstancya odpłynie dnia 28 b. m. z Tulonu do Algieru. Tegoż dnia odpłynie fregata Ifigenia z nowemi przewozowemi okrętami do Morei.

List z Navarino pod dniem 29 Listopada zawiera co następuie: "Woysko nie cierpi żadnego niedostatku, ze wszystkich stron okręty Francuzkie i Włoskie przywożą potrzeby; Amerykanie nawet przywożą żywność i odzież, dla sprzedania pierwszey Francuzom, a drugiey darowania Grekom. Rozdanie tey pięknie zrobioney odzieży trwało, podług oznaymienia w całey Morei przez 9 dni; 3 w Kalamata, 3 w Navarino i 3 w Patras. Jenerał Maison ma teraz główną swoią kwaterę na okręcie Zdobywca.„

Nowa Gazeta *Aviso de la Mediterannee* zawiera następuiące doniesienia o Algierze: Algierczykowie są na dwa stronnictwa podzieleni: iedno chce woyny, drugie pokoiu. Pierwsze iest potężnieysze i przemogło, iż flotta została uzbroioną, która mimo baczności Francuzów zwiększa się zwolna zakupienemi we Włoszech przez Deja lekkiemi okrętami. Nie sądzą iednak, aby ta flotta mogła na morze wypłynąć. Maytkowie Francuzcy nie życzą sobie iednak niczego bardziey iak spotkania się z Algierczykami. Zapewniaią, iż w okolicy zburzonych przez flottę Francuzką warowni, obozuie 3000 ludzi.

Podług listów z Poros pod dniem 10 b. m. Posłowie trzech sprzymierzonych Mocarstw znaydowali się ieszcze dnia 4 w tem mieście; zabierali się do odpłynienia do Malty, ale do tey chwili nie odebrali od swych rządów żądanego pozwolenia do opuszczenia Poros.

Wielki Xiążę Toskański zatwierdził podany mu plan przez wydział budowniczy do rozszerzenia miasta Liworna.

Z Madrytu d. 15 Grudnia.

Między naszą stolicą i Lizboną przewiiaią się często gońcy. Przybyły człowiek z Pardo zapewnia, że doniesienia z Lizbony czynią u Dworu wielkie poruszenia, i że nieme zgody, ktòrey strony ma się Dwòr chwycić w przypadku śmierci Don Miguela, ktòrego stan zdrowia pogorszać się zdaie. Gdy prawa Don Miguela do tronu nie są przez Mocarstwa Europeyskie uznane, przeto i przeznaczenie przez niego Xiężny Beiry na tron nie byłoby prawnem, oprócz tego zarzuconoby Królowi Hiszpańskiemu, gdyby dozwolił Xiężnie Beiry przyiąć tron Portugalski, że uznał uzurpacyią Don Miguela.

Niedawno dwòch Francuzów bawiących od nieiakiego czasu w mieście naszem odebrali rozkaz opuszczenia Hiszpanii, i nie zostawiono im iak 24 godzin czasu do uporządkowania spraw swoich. Zdaie się, iż policyia od przybycia tych panów do Hiszpanii miała na nich oko i przekonała się, że bywali na schadzkach stronnictwa Apostolskiego. Zgoła miała policyia nakazać uwięzić wielu członków stronnictwa Apostolskiego.

— Dnia 16. —

Dzisieysza Gazeta Dworska zawiera wyrok Królewski, mocą którego na przełożenie Konsulatu w Mallorka, zabroniony iest przywóz zagranicznego zboża na wyspy Balearskie.

Przed nieiakim czasem zabrano dwa Amerykańskie korsarskie okręty, Jenerał Soublett i Jenerał Armario, pod brzegami Andaluzyi. Poseł Ziednoczonych Stanów północney Ameryki przy Dworze naszym żądał uwolnienia 27 ludzi z osady tych okrętów, których osadzono w 4 wieżach w Carraca (na wyspie Leon przy Kadyxie.) Znaydowali się pomiędzy niemi Anglo-Amerykanie i Kolumbiianie, lecz Poseł otrzymał tylko uwolnienie ostatnich, ponieważ przywiódł na poparcie swoiego żądania zawartą umowę między Hiszpańskim Admirałem Labord i rządem Kolumbiyskim, w moc którey oddano mu kilkanaście brańców Hiszpańskich. Wydano tym więźniom paszporty do powrotu do oyczyzny, z zaleceniem iednak, iż ieśli powtórnie poymanemi będą, rozstrzelanemi zostaną.

W nadzwyczay ostrych wyrazach napisane przełożenie N. Królowi Jmci przez Jenerała Hr. d'Espanna, w którem obwinia Ministeryum, że na publiczne urzędy przenosi liberalistów, sekciarzów, kummuneros i afrancedos nad dobrych rojalistów, zrobiła tu mocne wrażenie. Ministrowie żądaią udowodnienia i zdaie się, iż upadnie oskarżenie d'Espanny. Jakoż proponowano iuż wielkorządstwo w Katalonii na iego mieysce Jenerałem Castanos i Venegas, lecz oba wymówili się podeszłością wieku. Teraz przeznaczaią na ten urząd Jenerała Longa, jenerała kapitana w Walencyi lub Jenerała Quesada, który takiż urząd w Andaluzyi posiada. Rzecz ma bydź pod rozpoznanie wielkiey woyskowey rady oddane. Tymczasem wysłano dwóch nadzwyczaynych gońców do Katalonii.

Jadący do Francyi gońcy są często w drodze przez zbroyne bandy napadanemi i

wiozących pism pozbawianemi; odtąd maią więc iezdzić pod zasłoną woyskową.

Z Lizbony d. 10 Grudnia.

(Z Dziennika Paryzkiego Konstytucyionisty.)

Buletyny o chorobie Don Miguela zaledwo tu ieszcze są czytane, gdyż ciemnem ich wyrazom mało co kto wierzy. Zapewniaią owszem, że po odbytey dnia 5 b. m. operacyi wpadł w gorączkę i dotąd ieszcze obłąkanie mówi.

Rząd nie zdaie się dowierzać woysku, gdyż 13 i 16 pułkowi, które stanowią większą część tuteyszey osady, odebrano broń. Żołnierze policyi zaczenaią także uchodzić i nawet woyskom do ucieczki dopomagaią. Z prowincyy nadchodzą nader smutne domiesienia: w wielu z nich panuie naywiększy nieład, a królewscy ochotnicy wszędzie przewodzą. — Korweta Galatea powróciła z Terceiry. Okręt ten przez swoią zręczność uniknął skutków burzy, i chciał udać się na powrót przeciw rzeczoney wyspie, ale 200 żołnierzy lądowego woyska przymusili kapitana do zwrócenia się. Mówią, iż z nowey obawy rząd rozkazał P. Mello-Breyner (wuja naczelnika zbroyney kupy) tudzież Hr. Subserra uwięzić.

— Dnia 14. —

Bulletyny o chorobie Don Mignela w Gazecie Dworskiey zawsze są iednako brzmiące, że w stanie zdrowia iego nie zaszła żadna zmiana.

Taż Gazeta z dnia onegdayszego udzieliła oznaymienie, że wedle wyroku pod dniem 31 Lipca r. b. osoby noszące oręż lob dopuszczaigce się nieprzyiacielskich czynności, maią bydź summarycznie sądzone.

Z Londynu d. 23 Grudnia.

Wczeray o godzinie 1wszey z południa Królowa Portugalska poiechała w powozie stanu z Laleham do Windsor. Ubrana była w przepyszną koronkową suknią, miała na sobie ordery Portugalski i Brazyliyski, a u dyiamentowego naszyynika wisiał miniaturowy wizerunek iey oyca, drogiemi kamieniami osadzony. W powozie przy niey siedzieli Margr. Barbacena, Hrabina Itapagim i P. Saldanha. W trzech innych powozach iechali za nią PP. Almeida, Itabajana, Rezende, i Margrabstwo Palmella. Przy wieździe do Windsor Jey K. Mość powitaną była kilkekrotnemi okrzykami przez zgromadzonych tam Portugalczyków. Za przybyciem do zamku honorowa gwardyia czyniła iey woyskowe honory, i przy wysiadaniu z powozu przyiętą została przez dwóch wysokich urzędników. Na górze przy wschodech oczekiwał na nią Król, przemówił do niey w ięzyku Francuzkim i zaprowadził do sali przyięciów, gdzie oboie na sofie usiedli, i po półgodzinney rozmowie, udali się do sali iadalney, gdzie było zastawione śniadanie. O godzinie 4tey odiechała Królowa na powrót, którą Król przy pożegnaniu uściskał ią i o życzeniach względem przyszłego iey dobra zapewnił. O godzinie w pół do 6tey powróciła Królowa do Laleham. Wszystkich, a naypierwey Króla udarzało podobieństwo tego interessuiącego dziecka do zmarłey Xiężny Karoliny (córki Króla) którey zawcześny zgon dotąd Angliia opłakuie.

Pierwszy oddział Portugalskich wychodniów odpłynie iutro pod rozkazami Jenerała Saldanha.

Gazeta *Globe* twierdzi, że nikt niema prawa pod pozorem neutralności zabronienia Portugalczykom wylądowania na Terceirę,

gdzie ciągle uznawana iest władza Królowey Donna Maryi. Gdyby chcieli wylądować do Portugalii lub na Madeirę, gdzie uznana iest władza Don Miguela, mógłby się rząd Angielski temu sprzeciwić; ale gdy udaią się w spokoynym zamiarze do mieysca w którem rząd prawey ich Monarchini ciągle istnieie, nakazuie nawet sama neutralność zostawić to ich woli. — Niektóre okręty przewozowe uznane zostały za nieużyteczne i musiano pod 1200 ludzi nowe naiąć.

Słychać, iż na morze Śrzodziemne posłane ieszcze bydź maią 4 liniiowe okręty.

Mówią ciągle, iż Margr. Anglesea złożyć chce swóy urząd (Namiestnika Irlandyi) ieśli w następuiącym Parlamencie nic dla Katolików uczynionem nie zostanie.

Xżę Wellington powrócił dnia 20 do Londynu z wieyskiego mieszkania Xcia Chandos, i nim do Windsor poiechał, odwiedzili go Lord Kanclerz i P. Peel.

Posseł Rossyyski, Xiążę Liewen, miał w ostatnią Niedzielę długą naradę w wydziale spraw zagranicznych z Hr. Aberdeen. Tegoż dnia w wieczór posłał ostatni pisma do P. Stratford-Cannig i P. Adam, Lorda naczelnego wysp Jońskich.

Mówią, iż Dwory Londyński i Paryzki wysłać chcą deputowanych na iednę z wysp Tureckich i wezwać Portę, aby tam przysłała także swego pełnomocnika.

Z Ankony do Korfu odchodzić ma co tydzień parowy statek. Mówią także, iż podobnież statki pływać maią między Londynem i Gibraltarem, tudzież między Korfu i Maltą.

Listy z Rio-Janeiro donoszą pod dniem pierwszym Listopada iż Poseł Angielski Lord Strangford nie miłe był od Cesarza przyięty. Pokóy z Buenos-Ayres został tam dnia 26 Października ogłoszony, który podług Gazety Kuryer brzmi iak następuie:

"W Imieniu Nayświętszey i nierozdzielney Tróycy, Rząd ziednoczonych Stanów rzeki Plata i N. Cesarz Jmść Brazylii, chcąc położyć koniec dotychczasowey woynie i ugruntować na przyszłość pokóy i dobre porozumienie między obiema, za pośrednictwem Posła Wielkiey Brytanii, mianowali w tym celu połnomocników swoich, którzy ugodzili się na następuiące punkta: 1) Cesarz Brazylii oświadcza prowincyią Montevideo, Cisplatana zwaną za odpadłą od Cesarstwa Brazyliyskiego, ażeby pod osobnym rządem, iaki sobie ustanowi, była kraiem niepodległym. 2) Rząd Rzeczypospolitey Ziednoczonych Stanów rzeki Plata, uznaie także niepodległość prowincyi Montevideo i zezwala aby była kraiem niepodległym. 3) Wysokie umawiaiące się Strony obowięzuią się do bronienia niepodległości i nierozdzielności prowincyi Montevideo aż do oznaczonego traktatem czasu. 4) Dotychczasowy rząd Bandy Oriental, powała na zgromadzenie reprezentantów tey części kraiu, a rząd Montevideo podobnież uczyni zaraz po zatwierdzeniu ninieyszego traktatu. 5) Obior reprezentantów Montevideo nastąpi za miastem i za oddaleniem się siły zbroyney. 6) Gdy reprezentanci zgromadzą się o 10 mil od miasta Montevideo, ustanowią tymczasowy rząd, który trwać będzie aż do zaprowadzenia stałego przez konstytucyią oznaczonego. 7) Reprezentanci przystąpią potem do ułożenia konstytucyi prowincyi Montevideo, która nim zaprzysiężoną zostanie, przedstawiona bydź ma kommissyi obu umawiaiących się Mocarstw, aby przekonały się, iż nie zawiera nic w sobie przeciw ich bezpieczeństwu. Kommissyia wyiaśni każdy artykuł, a sprzeczny poda do rozwiązania umawiaiących się stron. 8) Żaden z mieszkańców nie może prowincyi Montevideo opuścić i maiątku swo-

tego wywieść, poki konstytucyia względem tego punktu nie orzecze. 9) Następuie wieczne zapomnienie wszelkich czynów i mniemań bez żadney różnicy przed zatwierdzeniem ninieyszey umowy zaszłych. 10) Gdy obowiązkiem jest obu umawiaiących się Mocarstw bronić prowincyi Montevideo aż do konstytucyynego iey urządzenia, przeto oświadczaią oba rządy, iż ieśliby w przeciągu 5 lat zaszły iakowe przeciw niey episki, otrzymać konstytucyią i spokoyność w kraiu. Po upłynieniu tego czasu ustaie ten obowiązek, i rzeczona prowincyia zostaie sobie, iako niepodległy kray zostawioną. 11) Warowano iednak, iż cokolwiek zayść może, opieka rozciąga się tylko do przywrócenia porządku i zaraz po dopięciu tego celu ustaie. 12) Woyska prowincyi Montevideo i rzeki Plata ustąpią z kraiu Brazyliyskiego we dwa miesiące po zatwierdzeniu niniejszego traktatu. Woyska te cofną się na lewy brzeg rzeki Plata, wyiąwszy naywięcey 1500, które tam pozostaną, poki woyska Brazyliyskie zupełnie z Montevideo nie odciągną. 13) Woyska Brazyliyskie ustąpią w przeciągu dwóch miesięcy z kraiu Rzeczypospolitey, wyiąwszy 1500 ludzi, które pozostaną w mieście Montevideo aż do zaprowadzenia tymczasowego rządu, z wyraźnem iednak zastrzeżeniem, iż po 4 miesiącach po zaprowadzeniu tymczasowego rządu ustąpić powinny. Przy ustąpioniu miasto oddane zostanie wyznaczonym kommissarzom w takim samym stanie, w iakim było przed woyną. 14) Ani Brazyliyskie, ani kraiów rzeki Plata bawiące w tey prowincyi do oznaczonego czasu woyska, nie powinny się mięszać do spraw politycznych. Maią tylko obowiązek bronić publiczney i osobistey wolności, i działać na wezwanie prawego rządu. 15) Zaraz po z twierdzeniu niniejszego traktatu ustaią nieprzyiacielskie kroki na morzu i na lądzie. Cesarska eskadra zniesie się w 48 godzinach zamknięcie rzeki Plata, a nieprzyiacielskie kroki na lądzie ustaną, iak tylko woyskom oznaymione zostanie zatwierdzenie traktatu pokoiu. Wszystkie później poczynione zdobycze uważane są za nieważne; te tylko będą zatrzymane, które nie uiściły się w swych należytościach. 17) Po wymianie zatwierdzeń traktatu wyznaczą umawiaiące się Mocarstwa pełnomocników do uskutecznienia iego warunków. 18) Chociażby przeciw spodziewaniu zaszły w wykonaniu warunków niniejszego traktatu trudności, wszelako tak Rzeczpospolita, iako też Cesarz nie mogą przed oznaczonym w art: 10 terminem 5 lat rozpocząć nieprzyiacielskich kroków i to bez poprzedniczego ostrzeżenia. 19) Wymiana zatwierdzeń niniejszego traktatu nastąpi naypóźniey w 60 dni w mieście Montevideo. Działo się w Rio-Janeiro dnia 27go Sierpnia 1828 (Tu następuią podpisy.)

Argentańska Rzeczpospolita liczy podług naynowszego politycznego podziału 15 sprzymierzonych prowincyy, z których każda ma oddzielne prawodawstwo, na wzór Szwaycaryi, północney Ameryki i Mexyku. Temi prowincyiami są: Bueuos-Ayres, Banda Orientalna, Sauta Fe, Entro Rios, Corrientes, Missiones, S. Luis, S. Juan, Kordowa, Santiago, Catamarca, Rioja, Tukumana i Salta. Prowincyie tylko Catamarca i Salta nie maią ieszcze reprezentantów w Kongressie Santa Fe. Żaden z nowych kraiów południowey Ameryki nie postąpił tak daleko w cywilizacyi iak Buenos-Ayres. Rząd zwraca uwagę i wspiera wszystkie zakłady dążące do podniesienia moralnych uczuciów mieszkańców, i można z pewnością powiedzieć, iż ta Rzeczpospolita po kilku latach pokoiu wzniesie się do niespodziewanego znaczenia.

DODATEK DO N^ro 3. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 11 STYCZNIA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzien	godzina	Barometr zreduk. na [illegible]	Therm: czyli stop. zim i cienia	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Stycz:		cali lin:	stopnie	stop:			
	god: 7	27 3, 968	— 6. 5	92	Wschodni słaby	Pochmurno	
	12	„ 3, 842	— 5. 8	61	„ „	„ „	
6.	3	„ 3, 841	— 7. 4	85	„ „	„ „	
	[illegible]	„ 4, 38[illegible]	— 6. 9	90	„ średni	„ „	
	[illegible]	[illegible] 4, 475	— 6. 0	92	żaden	Pochmurno	Snieg.
7.	12	„ 4, 786	— 3. 6	81	Półn: Za. słaby	Pogoda z chmur:	
	3	„ 4, 898	— 3. 5	82	Półn: Ws. słaby	Pochmuno	
	9	„ 4, 882	— 5. 4	90	Wschodni słaby	„ „	
	7	27 3, 401	— 3. 7	95	Wschodni słaby	Pochmurno	
8.	12	„ 2, 787	— 0. 8	90	„ średni	„ „	
	3	„ 2, 541	+ 0. 7	91	„ mocny	„ „	
	[illegible]	„ 3, 8[illegible]	— 0. 3	93	„ średni	Chmury	
	7	27 5, 208	— 3. 2	95	Wschodni mocny	Pochmurno	
9.	12	„ 5, 266	— 2. 2	90	„ „	„ „	
	3	„ 5, 259	— 2. 2	89	„ „	„ „	
	2	„ 5, 286	— 4. 8	93	„ „	Pogoda z chmur:	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Barcelony d. 17 Grudnia.

Od kilku dni wszystkie bryki przechodzące przez nasze bramy są ścisło przetrząsane i toż samo dzieie się na gościńcach, gdzie stoią straże woyskowe, przez co podróżni wielkiego doznaią opóźnienia. W górach Katalońskich widzieć się znówu daią zbroyne bandy. Jenerał Monet udał się z kilku 100 ludzi z Figueras do Castillon de Ampurias (nad morze na wschód od Figueras) i ludzi tych rozstawił kolomnami aż de granicy Francuzkiey.

Od granic Tureckich d. 24 Grudnia.

Pszczoła Grecka donosi z Eginy pod dniem 21 Października. "Wczoray obchodzona tu była rocznica na zawsze pamiętney bitwy pod Navarino. Powiedzieć nawet można, że los Grecyi przywiązany ieszcze iest do tey rocznicy, gdyż ostatnie prywatne listy z Messenii donoszą, że woyska Francuzkie odpłynąć wczoray miały przeciw Attyce. — Dnia 20 Października Biskup Eginy, Hydry i Poros założył z wielu Prałatami węgielny kamień na nowy w Eginie kościoł pod imieniem Zbawiciela.,,

Lord Cochrane przygotowywa, podług Kuryera Smirneńskiego, w Poros wyprawę, którey przeznaczenie ieszcze niewiadome. Domyślaią się tylko, iż uda się do Saloniki, dla wybrania od osiadłych tam żydów, którzy 7 osmych części mieszkańców tego miasta stanowią, znaczney kontrybucyi. Wyprawa ta składać się ma z 3 parowych statków, fregaty Hellas, 6 działowych szalup i 20 statków z lądowem woyskiem. Dwie galery przywiozły z Napoli di Romania granaty i bomby dla fregaty i parowych statków.

Podług doniesień z Warny pod dniem 2 Grudnia nie zaszło tam nic ważnego. Twierdza iest obficie w żywność i ammunicyią zaopatrzona, a osada znayduie się w naylepszym stanie. Wielki Wezyr stoi spokoynie w Aidos. Od 8go Listopada góry Bałkanu i ich doliny okryte są śniegiem, co wstrzymuie wszelkie działania. — Przeszłe z Bulgaryi za Dunay woyska Rossyyskie, zaięły leże zimowe. Drogość żywności zwiększa się w tych okolicach.

Nowy Wezyr Bosnii znalazł inne stosunki niżeli się za przybyciem spodziewał, i spokoyny iego duch, który go właściwia na ten stopień wyniósł, nie iest dostatecznym do uspokoienia umysłów. Bosnianie, albo nie wiedzą czego żądaią, albo kieruie niemi niewidoma ręka, usiłuiąca utrzymać wieczne nieukontentowanie. Początkowemi ich użaleniami były zaprowadzone nowości; teraz, gdy wedle okoliczności są usuwane, dawne zwyczaie przywrócone i podatki zmnieyszone, są bardziey nieukontentowanemi niż dawniey i czynią przygotowania, iak mówią, do utrzymania praw swoich. Wezyr nic dobrocią swoią wskurać nie może i stara się o posiłki. Z sąsiedztwa spodziewać ich się nie może, chyba, że uda się do Macedonii, zkąd liczni iego przyiaciele wesprzyć go mogą. Xżę Milosz w Serwii stara się także o przyiacioł i w tym celu obieżdża tę prowincyią.

W Turcyi Europeyskiey i Stambule licznie zamieszkani Zydzi, są powiększey części potomkami wygnanych przed 300 lat z Hiszpanii i Portugalii. Umieli oni przy wygnaniu zachować swoie skarby, one przez pracę potem pomnożyć i w potomkach swoich, wraz z zachowaniem ięzyka Hiszpańskiego do naszych czasów utrzymać. Aże mało trudnili się podłem szacherstwem, ale prowadzili znaczne handle, uzyskali więc zaufanie rządu, i często są dzierżawcami publicznych dochodów i menniey, lub użytemi za tłumaczów i ajentów rządowych i Baszów.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 11 b. m., łącznie z JPP. Skibińskiemi, daną będzie Wielki komiczna Opera w 3ch aktach, z Francuzkiego P. Etienne z muzyką P. Nikolo, pod tytułem: *Bilary*, czyli *Ubiegaiący się za Awanturami.*

W następuiący Wtorek, to iest dnia 13 b. m., dana będzie wcale nowa Wielka Czarodzieyska Melodrama nigdy tu niewidziana w 4 aktach z marszami, chorami, tańcami, oraz woyskowemi ewolucyami i obrazami; z Niemieckiego P. Castelly na Polski ięzyk przełożona, z muzyką nieśmiertelnego K. M. Weber, kompozytora Freyschütza, Precyosy i t. d., pod tytułem: *Wilcza Studnia*, czyli *Straszna Noc w zaczarowanym Zamku getty.*

DONIESIENIA.

Dyrekcyia Policyi &c.

Ogłosiwszy pod dniem 10 Listopada 1828 r. Nro 7211, iż w Depozycie Policyinym zachowane są pieniądze w gróbey Polskiey monecie, przez pewne Osoby znalezione, dodatkowo do takowego ogłoszenia oznaymuie, iż z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 27 Grudnia 1828 r. Nro 5595 D. G. S. termin do zgłoszenia się o w mowie będące pieniądze dla Właściciela onych, do dnia 1 Kwietnia r. b. 1829 zakreślonym zostaie, po upłynieniu którego gdy się właściciel nie zgłosi, z znalezionemi pieniądzmi wedle ustaw postąpiono będzie. — W Krakowie dnia 5 Stycznia 1828 r.

Senator delegowany do Dyrekcyi Policyi
Grodzicki.
Paprocki, Sek: Dyr: Pol.

Pisarz Trybunału Iwszey Instancyi Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż dólna część Kamienicy murowaney z piwnicą, w Kazimierzu w żydowskiem mieście pod L. 204 z wszelkiemi do niey przyległościami w Gminie dziewiątey mieyskiey stoiącey, od wschodu z Kamienicą Bractwa Szkolnego pod tymże numerem od zachodu z domem pod L. 204 Tobiasza Grossmann, od połodnia z drogą publiczną, od północy z podworcem do domu pod L. 204 do Bractwa Szkolnego należącego graniczącey, Staroz: Małki Judy czyli Maus wdowy własney, przez publiczną Licytacyią sprzedaną zostanie, a to na satysfakcyią summy 176 Talarów z procentami i kosztami Staroz: Hirsch Rakower Spekulantowi z Obligu Urzędowego z dnia 28 Listopada 1816 roku, przez dłużniczkę Adentom Staroz: Eliasza Rosenfelda wydanego w Akta hypoteczne W. M. Krakowa dnia 28 Listopada 1816 r. Vol: I. Xięgi Intab: i extab: fol: 53 Nro 132 na połowie domu pod L. 204, tudzież Vol: VII. Xięgi Intab: i extab: fol: 257 Nro 410 wpisanych przypadaiącey, zaięcie tey nieruchomości przez P. Józefa Słodkowskiego, Komornika Sądowego pod dniem 15 Marca 1827 r. dopełnione i Akt zaięcia w wykazie hypotecznym w myśl prawa umieszczonym został. Sprzedaż popiera Michał Strożecki, Adwokat Sądowy pełnomocnik Wierzyciela. Warunki Licytacyi i cena szacunkowa Wyrokiem Trybunału I. Instancyi z dnia 20 Marca 1828 r. zapadłym, zatwierdzone są następuiące:

1) Cena szacunkowa pierwszego wywołania ustanowioną iest zł. Pol. 1500 z wolnością zniżenia teyże o iednę trzecią część na trzecim terminie Licytacyi, gdyby nikt powyższey ustanowioney ceny nie ofiarował.
2) Chcący licytować złoży iednę dziesiątą część szacunku to iest zł. Pol. 150, iako Vadium, które w razie niedopełnienia warunków utraci i nowa Licytacyia na iego szkodę, a nigdy na zysk przedsięwzięta zostanie.
3) Popieraiący Licytacyią wolni są od złożenia Vadium.
4) Widerkauffy ieżeli się iakie okażą, tudzież czynsz ziemny ieżeli się należy do opłacenia, zostaną przy nieruchomości, o ile w klassyfikacyi umieszczone będą.
5) Podatki zaległe zapłaci nabywca w ciągu dni 14 od dnia licytacyi.
6) Koszta popierania licytacyi zapłaci nabywca do rąk popieraiącego Adwoka P. Michała Strożeckiego natychmiast po doręczeniu Wyroku takowe przysądzaiącego.
7) Resztuiąca summa szacunkowa po potrąceniu Vadium podatków i kosztów pozostanie przy nabywcy aż do wyroku klassyfikacyynego, w skutku którego do wypłaty przekazane nabywca wraz z prowizyią po 5/100 od daty licytacyi rachuiąc wierzycielom zapłaci.
8) Na pierwszym iednak terminie może nastąpić przysądzenie stanowacze, skoro summa szacunkowa zaofiarowaną zostanie.

Do takowey Licytacyi wyznaczaią się trzy termina:
Pierwszy dnia 13 Marca)
Drugi dnia 14 Kwietnia) 1829 roku.
Trzeci dnia 15 Maja)

Wzywaią się zarazem wszyscy wierzyciele hypoteczni i iakiokolwiek prawo rzeczowe maiący, aby na pierwszym terminie Licytacyi, złożyli pod prekluzyią na Audyencyi Trybunału wykaz swych pretensyy z ustanowieniem Adwokata.
W Krakowie dnia 3 Stycznia 1829 r. *Kuliczkowski*, Pisarz Tryb.

Dnia 14 i następnych b. m. i r. w godzinach o 9tey zrana, a o 2giey z południa, w mieście Chrzanowie okręgowem w Rynku sprzedanemi będą przez publiczną Licytacyią: komody, szafy, kufry, landszafty, chustki piękne, wozy dwa kute, owce, koń ieden i t. p. sprzęty domowe. Dnia zaś 19 t. m. i r. o godzinie 10 zrana, w wsi Siersza Gminie Młoszowa licytowane będą: meble pokoiowe, bryczka porządna i t. p. Chcący zatem kupować na oznaczone mieysca i godziny przybydź zechcą.
W Chrzanowie dnia 8 Stycznia 1829 r. Tomasz *Jaworski*, Kom: Sąd

Dworek w Krakowie na Piasku, za górnemi młynami, przy ulicy S. Piotra pod Nrem 28 stoiący murowany, wraz z officyną, piwnicą, studnią, wozownią, staynią, chlewem, ogrodem nayprzednieyszemi drzewkami fruktowemi zasadzonym, pód korzystnemi warunkami z wolney ręki iest do sprzedania; życzący sobie, zgłosi się do właściciela tamże mieszkaiącego. — W Krakowie dnia 8 Stycznia 1829 r.

Dla zapewnienia potrzeby gotowych prożnych na Sól beczek i materyiału beczkowego na naprawę tychże, iako też samey ich naprawy, dla Ces: Kr. Żup solnych w Wieliczce i Bochni na rok ieden, to iest od 1go Listopada 1829 do ostatniego Października 1830 roku, z mocy Rozporządzenia Wysokiey Ces: Kr. powszechnay Nadworney Kamery z dnia 31 Sierpnia 1827 do liczby 35,625/2858 odbędzie się w Ces: Kr. Górniczey i Solney Administracyi w Wieliczce dnia 22 Stycznia 1829 o godzinie 9tey zrana publiczna Licytacyia, i z tym zawarty zostanie Kontrakt, który za naytańszą cenę podeymie się dostawy, z zastrzeżeniem iednak Naywyższego zatwierdzenia.

Domysłowa dostawa przez czas trwania Kontraktu wynosi

Dla Ces: Kr. Żupy solney w Wieliczce:

30,000 gotowych wielkich Beczek,
50,000 detto małych detto
tudzież:

100 kòp klepek	do wielkich Beczek		150 kòp klepek	do małych Beczek
60 kóp den			100 kóp den	
800 kòp obręczy			1000 kóp obręczy	
1000 kóp rozporek				

Dla Ces: Kr. Żupy solney w Bochni:

35,000 gotowych małych Beczek,
tudzież
40 kòp klepek
20 kóp den } do małych Beczek.
800 kòp obręczy

Złożyć się maiące przed Licytacyią Vadium, które wraz za kaucyią służyć ma, wynosi dla Wieliczki 3400 ZR. a dla Bochni 1400 ZR. w monecie konwencyyney.

Warunki względem dostawy ogłoszone będą przed rozpoczęciem Licytacyi, i mogą bydź każdego czasu przed Licytacyią w Registraturze Ces: Kr. Górniczey i Solney Administracyi przeyrzanemi.
Z Ces: Kr. Górniczey i Solney Administracyi, i powiatowego Górniczego Sądu. — W Wieliczce dnia 3 Grudnia 1828 r.